

ეთიკის კომისიის

ზეპირი

რეკომენდაცია

შეკითხვის კომისიაში შემოსვლის თარიღი: 16.02.18

შეკითხვის რეგისტრაციის ნომერი: 002/18

შეკითხვა:

ადვოკატმა უნდა წარმოადგინოს პიროვნება, რომლის პროცესუალური მოწინააღმდეგე არის ამ ადვოკატის ძველი კლიენტი, რომელთანაც ადვოკატს აქვს ძალიან კარგი ურთიერთობა. თავად ადვოკატი თვლის, რომ წარმომადგენლობის განხორციელებისას არ შეექმნება პრობლემა მიუკერძოებლობასთან მიმართებით, მაგრამ სურს აიცილოს საქმე, რადგან, შესაძლებელია, ობიექტურად ცუდად იყოს აღქმული. რა უნდა გააკეთოს ადვოკატმა?

ანალიზი:

ადვოკატთა პროფესიული ეთიკის კოდექსის მე-8 მუხლის პირველი ნაწილი: „ადვოკატი კლიენტთან თავის საქმიანობას იწყებს კლიენტთან ურთიერთშეთანხმების საფუძველზე. ურთიერთობას უთანაბრდება, როდესაც ადვოკატს შეეძლო ევარაუდა, რომ შეთანხმებას დებდა კლიენტთან ურთიერთობაში მყოფი უფლებამოსილი პირი, გარდა სავალდებულო (იმულებითი) დაცვის შემთხვევისა.“

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 319 - ე მუხლის პირველი ნაწილი: „კერძო სამართლის სუბიექტებს შეუძლიათ კანონის ფარგლებში თავისუფლად დადონ ხელშეკრულებები და განსაზღვრონ ამ ხელშეკრულებათა შინაარსი. მათ შეუძლიათ დადონ ისეთი ხელშეკრულებებიც, რომლებიც კანონით გათვალისწინებული არ არის, მაგრამ არ ეწინააღმდეგება მას. თუ საზოგადოების ან პიროვნების არსებითი ინტერესების დაცვისათვის ხელშეკრულების ნამდვილობა დამოკიდებულია სახელმწიფოს ნებართვაზე, მაშინ ეს უნდა მოწესრიგდეს ცალკე კანონით.“

„ადვოკატთა შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-6 მუხლი:

„1. ადვოკატი ვალდებულია არ განახორციელოს ისეთი ქმედება და არ დაამყაროს ისეთი ურთიერთობა, რომელიც საფრთხეს შეუქმნის კლიენტის ინტერესებს, ადვოკატის პროფესიულ საქმიანობას ან დამოუკიდებლობას.

2. ადვოკატს უფლება არა აქვს შეასრულოს პროფესიული ფუნქციები, თუ იმავე საქმეზე უკვე განახორციელა საადვოკატო საქმიანობა მეორე მხარის სასარგებლოდ.

3. დაუშვებელია ადვოკატის მიერ პროფესიული ფუნქციების შესრულება იმ საქმეზე, რომელზედაც მან უკვე განახორციელა მოსამართლის, პროკურორის, გამომძიებლის, მომკვლევის, სასამართლო სხდომის მდივნის, თარჯიმნის, დამსწრის, მოწმის, ექსპერტის, სპეციალისტის, საჯარო მოსამსახურის ან ნოტარიუსის სტატუსით და საპროცესო კანონმდებლობით გათვალისწინებული სხვა უფლებამოსილებანი.“

ადვოკატისა და კლიენტის ურთიერთობა, ადვოკატთა პროფესიული ეთიკის კოდექსის მე-8 მუხლის პირველი ნაწილის მიხედვით, იწყება ურთიერთშეთანხმებით. შეთანხმების ფორმა აღნიშნული მუხლის მიხედვით დადგენილი არ არის. შესაბამისად, იგი შეიძლება დაიდოს როგორც წერილობითი, ისე ზეპირი ფორმით. ნებისმიერ შემთხვევაში ადვოკატსა და კლიენტს შორის ურთიერთობა დაწყებულად ჩაითვლება. საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 709 - ე მუხლის მიხედვით, აღნიშნული შეთანხმება განიხილება, როგორც დავალების ხელშეკრულება, ვინაიდან ადვოკატი რწმუნებულებით ვალდებულია შეასრულოს მისთვის დავალებული რამდენიმე მოქმედება მარწმუნებლის სახელით და ხარჯზე.

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის ხელშეკრულების დადების თავისუფლების პრინციპი განამტკიცებს შესაძლებლობას პირმა დადოს ან არ დადოს ხელშეკრულება. გამონაკლისების გარდა, კანონი არ ითვალისწინებს ხელშეკრულების დადების ვალდებულებას. პირი, რომელსაც სურს ხელშეკრულების დადება, უფლებამოსილია, ასევე, თავისუფლად აირჩიოს კონტრაქტი. ხელშეკრულების დადების თავისუფლება გულისხმობს იმასაც, რომ მხარეებს შეუძლიათ უარი თქვან მის შესრულებაზე და შეწყვიტონ იგი.

შესაბამისად, ადვოკატს თავად შეუძლია გადაწყვიტოს დაიწყებს თუ არა აღნიშნული პირის წარმომადგენლობას. მას არ აქვს ამ ქმედების განხორციელების ვალდებულება.

საპროცესო კოდექსის 2011 წლის 04 თებერვლის გადაწყვეტილებაში, დისციპლინურ საქმეზე №092/10 დისციპლინური დევნის აღძვრის შესახებ აღინიშნა: „საადვოკატო საქმიანობის პრინციპებისა და იურიდიული პროფესიის კორპორატიული ინტერესის გათვალისწინებით, ადვოკატს მოეთხოვება ქმედების იმგვარი სტანდარტი, რომელიც უზრუნველყოფს კლიენტის, მათ შორის ყოფილი კლიენტის ინტერესების პატივისცემას და ყოფილი კლიენტის საქმეზე ან ამ საქმესთან დაკავშირებული ფაქტობრივი გარემოებების კონფიდენციალობის დაცვას.“ ეთიკის კომისიამ 2011 წლის 20 აპრილის გადაწყვეტილებაში, დისციპლინურ საქმეზე №015/10

დაადგინა, რომ „ადვოკატის მიერ საადვოკატო საქმიანობის განხორციელების პროცესში ორივე ინტერესის (კონფიდენციალობა და კლიენტის ინტერესების პრიორიტეტულობა) დაცვა თანაბრად მნიშვნელოვანია და ადვოკატმა თავი უნდა აარიდოს შემთხვევებს, როდესაც შესაძლოა საფრთხის ქვეშ დადგეს ერთ-ერთი ინტერესი.“

კონფიდენციალობის პრინციპთან ერთად გასათვალისწინებელია ნდობისა და კლიენტის ინტერესების უპირატესობის პრინციპის დაცვა, ვინაიდან „ადვოკატისადმი კლიენტის ნდობა ეფუძნება ადვოკატის პირად ღირსებას, პატიოსნებას, შეუვალობას, კომპეტენტურობას და დამოუკიდებლობას“ (ადვოკატთა პროფესიული ეთიკის კოდექსის მე-3 მუხლი), ხოლო ყოფილი კლიენტის მიმართ არსებულმა ვალდებულებებმა და ურთიერთობამ არ უნდა შეუშალოს ხელი ხელშეკრულებაში მყოფი კლიენტის ინტერესების კვალიფიციურად განხორციელებას.

შესაბამისად, საქმის წარმოება ყოფილი კლიენტის წინააღმდეგ თავისთავად არ არის „ადვოკატთა შესახებ“ საქართველოს კანონის და ადვოკატთა პროფესიული ეთიკის კოდექსის ნორმათა დარღვევა, თუმცა, ადვოკატმა, ნებისმიერ შემთხვევაში, უნდა გაითვალისწინოს საადვოკატო საქმიანობის ისეთი მნიშვნელოვანი პრინციპები, როგორცაა ნდობა, კონფიდენციალობა, კლიენტის ინტერესების პრიორიტეტულობა და არ უნდა დააყენოს მათი დაცვა საფრთხის ქვეშ.

დასკვნა:

იმ შემთხვევაში, თუ პირი სთხოვს ადვოკატს წარმომადგენლობის განხორციელებას, მასზე თანხმობა, ხელშეკრულების თავისუფლების პრინციპიდან გამომდინარე, დამოკიდებულია ადვოკატის ნებაზე.

ყოფილი კლიენტის წინააღმდეგ საქმის წარმოება არ ჩაითვლება საადვოკატო საქმიანობის პროფესიული ეთიკის ნორმების დარღვევად გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც აღნიშნული სახის საქმიანობით ირღვევა ან საფრთხის ქვეშ დგება ადვოკატთა პროფესიული საქმიანობის პრინციპების განხორციელების შესაძლებლობა.

რეკომენდაცია არ არის სავალდებულო ეთიკის კომისიის ან სასამართლოს მიერ რომელიმე დისციპლინური საქმის განხილვისას. თუმცა შესაძლებელია გამოყენებული იქნეს ერთ-ერთ წყაროდ ეთიკის კომისიის გადაწყვეტილებაში.